

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 5. oktobra 2006 *

V združenih zadevah C-290/05 in C-333/05,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki sta ju vložili Hajdú-Bihar Megyei Bíróság in Bács-Kiskun Megyei Bíróság (Madžarska) s sklepoma z dne 3. marca in 12. julija 2005, ki sta na Sodišče prispela 19. julija in 14. septembra 2005, v postopkih

Ákos Nádasdi (C-290/05)

proti

Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága

in

Ilona Németh (C-333/05)

proti

Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága,

* Jezik postopka: madžarščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, N. Colneric (poročevalka), sodnica, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič in E. Levits, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. junija 2006 (C-290/05),

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za A. Nádasi Z. Lampé, odvetnik,

– za I. Németh I. Szabados, odvetnik,

– za madžarsko vlado P. Gottfried (C-290/05 in C-333/05) ter R. Somssich in A. Müller (C-290/05), zastopnici,

– za poljsko vlado J. Pietras, zastopnik,

– za Komisijo Evropskih skupnosti R. Lyal in K. Riczné-Talabér, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 13. julija 2006

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 23 ES, 25 ES, 28 ES in 90 ES ter člena 33 Šeste direktive Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL L 145, str. 1), kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 91/680/EGS z dne 16. decembra 1991 (UL L 376, str. 1, v nadaljevanju: Šesta direktiva).

- 2 Vprašanja so bila zastavljena v okviru dveh sporov med A. Nádasdi oziroma I. Németh in Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága (direkcija za carino in finance regije Észak-Alföld) oziroma Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága (direkcija za carino in finance regije Dél-Alföld) zaradi davka na registracijo, ki jima je bil naložen na Madžarskem ob registraciji rabljenih motornih vozil, kupljenih v Nemčiji.

Pravni okvir

Pravo Skupnosti

3 Člen 23 ES določa:

„1. Skupnost temelji na carinski uniji, ki zajema vso blagovno menjavo in med državami članicami prepoveduje carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom, poleg tega pa uvaja skupno carinsko tarifo v odnosih s tretjimi državami.

2. Določbe člena 25 in poglavja 2 tega naslova se uporabljajo za izdelke s poreklom iz držav članic in za izdelke, ki prihajajo iz tretjih držav in so v državah članicah v prostem prometu.“

4 Člen 25 ES določa:

„Carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom so med državami članicami prepovedane. Ta prepoved se uporablja tudi za carine fiskalne narave.“

5 Člen 90 ES določa:

„Nobena država članica ne uvaja, neposredno ali posredno, kakršnih koli notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, ki bi bili višji od davkov, uvedenih neposredno ali posredno na enakovrstne domače izdelke.

Prav tako nobena država članica ne uvaja takšnih notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, s katerimi bi posredno zaščitila druge izdelke.“

6 Člen 33 Šeste direktive določa:

„1. Brez vpliva na druge določbe Skupnosti, zlasti tiste iz veljavnih predpisov Skupnosti glede splošne ureditve razpolaganja, pretoka in spremljanja trošarinskih izdelkov, ta direktiva ne preprečuje, da država članica ohrani ali uvede davke na zavarovalne pogodbe, davke na stave in igre na srečo, trošarine, kolke in, bolj splošno, vse davke, dajatve ali bremenitve, ki jih ni mogoče označiti kot prometne davke, vendar s pogojem, da ti davki, dajatve in bremenitve v trgovini med državami članicami ne zahtevajo formalnosti pri prehodu meja.

2. Vsako sklicevanje v tej direktivi na trošarinske izdelke, se uporablja za naslednje izdelke, ki jih opredeljujejo veljavne določbe Skupnosti:

- mineralna olja,

- alkohol in alkoholne pijače,

- tobak in tobačni izdelki.“

Madžarska ureditev

- 7 Zakon št. CX 2003 o davku na registracijo (a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény, v nadaljevanju: zakon o davku na registracijo) določa:

„Člen 1

1. Davek na registracijo (v nadaljevanju: davek) se plača za vsako osebno vozilo ali caravan (v nadaljevanju: osebno vozilo), ki se bo začelo uporabljati na ozemlju Republike Madžarske (v nadaljevanju: nacionalno ozemlje).

[...]

Člen 2

1. Začetek uporabe vozil ima za posledico prvo registracijo osebnega vozila na nacionalnem ozemlju (v primeru predelave vozila se registracija opravi zaradi te predelave) in to, da se ti podatki vpišejo v prometno dovoljenje [...]

[...]

8. uvoz: uvoz vozila ali kakšen drug način njegovega vnosa na nacionalno ozemlje iz ozemlja zunaj Evropske skupnosti (v nadaljevanju: Skupnost).

[...]

Člen 3

[...]

2. Vsaka fizična ali pravna oseba ali vsaka organizacija, ki ni pravna oseba, ki je stranka v aktu, ki dokazuje pridobitev lastninske pravice – razen v primeru iz odstavka 4 –, je obdavčena.

[...]

4. Če je začetek uporabe vozil neposredna posledica uvoza osebnega vozila, se davek naloži uvozniku.

[...]

Člen 6

1. Obveznost plačila davka nastane:

- a) v primeru začetka uporabe osebnega vozila na nacionalnem ozemlju, ko se pridobi lastninska pravica,

- b) v primeru predelave osebnega vozila, na dan predelave.

[...]

Člen 8

1. Znesek davka za različne kategorije osebnih vozil je določen v prilogi k temu zakonu.

2. V primeru predelave osebnega vozila se znesek davka, ki ga je treba plačati, določi ob začetku uporabe predelanega vozila na podlagi razlike med davkom, ki bi ga bilo treba plačati pred predelavo, in davkom, ki bi ga bilo treba plačati po njej.

3. Če je dobljena razlika pozitivna, je davčni zavezanec dolžan pristojnim organom plačati davek.

[...]

Člen 13

1. Če zavezanec vozilo izvozi iz nacionalnega ozemlja, davčni organ vrne davek ali ga na zahtevo te osebe odšteje od zneska.

[...]

Člen 15

Okoljevarstvena klasifikacija se izvede v skladu s točko II priloge 5 k uredbi KöHÉM št. 6/1990 (IV. 12.) o tehničnih zahtevah pri začetku uporabe vozila in ohranitve vozil v cestnem prometu, ki velja od 30. avgusta 2003.

[...]“

- 8 Priloga zakona o davku na registracijo določa različne zneske za ta davek glede na emisijske standarde, vrsto goriva, ki se uporablja, in delovno prostornino motorja. Ti zneski se uporabljajo glede na natančno določeno lestvico in ostajajo enaki, ne glede na to, ali gre za registracijo novega ali rabljenega vozila.
- 9 Člen 16 navedenega zakona je spremenil določbe zakona št. I iz leta 1988 o prometu na javnih cestah (a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, v nadaljevanju: zakon o prometu na javnih cestah).
- 10 Spremenjeni člen 5(4) tega zakona določa:

„Vsako vozilo, ki je v prometu z dovoljenjem in z registracijsko tablico pristojnega tujega organa, je lahko del nacionalnega cestnega prometa ob pogojih, ki jih določa posebna zakonodaja.“

- 11 Člen 23 zakona o prometu na javnih cestah določa:

„1. Vozilo je – po pregledu iz odstavka 3 – mogoče začeti uporabljati, ko lastnik v okviru upravnega postopka dokaže, da je zakonito pridobil lastninsko pravico, da je zavarovana civilna odgovornost pri uporabi vozila in da je plačal davek na registracijo, ki ga določa posebna zakonodaja.

2. Za začetek uporabe vozila se zahteva, naj organ izda registrske tablice in prometno dovoljenje ter naj se vpiše v nacionalni register vozil.

[...]

6. Domači uporabnik vozila mora začeti postopek za začetek uporabe vozila, ki ima tujo registrsko številko in je namenjeno uporabi na nacionalnem ozemlju, najkasneje v 30 dneh od njegovega nakupa ali uvoza.“

12 Člen 47(t) zakona o prometu na javnih cestah podrobneje določa, da je treba pod pojmom „nacionalni uporabnik“ razumeti:

„uporabnik[a], ki ima stalno prebivališče, običajno bivališče ali sedež na ozemlju Republike Madžarske.“

13 Hkrati z začetkom veljavnosti zakona o davku na registracijo 1. februarja 2004 je bil razveljavljen zakon št. LXXVIII iz leta 1991 o davku na potrošnjo (a fogyasztási adóról szóló 1991. évi LXXVIII. törvény), ki je uvedel prometni davek na ceno določenih izdelkov, skupaj z vozili, in ki ga morajo v osrednji proračun plačati na eni strani proizvajalci teh izdelkov in na drugi strani v primeru uvoza carinski dolžniki. V skladu s členom 6(1) zakona o davku na potrošnjo tega davka ni treba plačati, kadar so se rabljeni izdelki, zlasti vozila, dali v prodajo na nacionalnem trgu.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-290/05

- 14 A. Nádasdi je 2. maja 2004 za znesek 6000 EUR kupil rabljeno osebno vozilo v Nemčiji in 13. maja 2004 pri Debreceni Fővármivatal (glavna direkcija za carine Debrecen) vložil vlogo za plačilo davka na registracijo.
- 15 Navedeni organ je z odločbo z dne 14. maja 2004 naložil davek v znesku 150.000 HUF, ki ga je A. Nádasdi plačal isti dan. Isti organ je izdal potrdilo o plačilu davka z navedbo datuma 14. maj 2004.
- 16 Nato je Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága v okviru svoje pristojnosti nadzora z odločbo št. 8074/2004 z dne 11. novembra 2004 spremenil odločbo, ki jo je sprejel Debreceni Fővármivatal, in znesek davka na registracijo, ki ga dolguje A. Nádasdi, zvišal na 390.000 HUF ter zavezancu odredil, naj plača znesek 240.000 HUF najkasneje v 15 dneh po dokončnosti navedene odločbe.
- 17 V skladu z obrazložitvijo odločbe št. 8074/2004 je bil znesek davka na registracijo spremenjen zaradi sprejetja zakona št. XII iz leta 2004 o spremembi zakona št. CX iz leta 2003 o davku na registracijo (a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról rendelkező 2004. évi XII. törvény), ki je začel veljati 14. maja 2004, pri čemer se nova tarifna uvrstitev uporablja, če je bilo potrdilo o plačilu navedenega davka izdano po začetku veljavnosti zakona št. XII iz leta 2004.

18 A. Nádásdi je pri predložitvenem sodišču vložil tožbo za sodni preizkus odločbe št. 8074/2004.

19 V teh okoliščinah je Hajdú-Bihar Megyei Bíróság prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali lahko države članice, ne glede na člen 90, prvi odstavek, ES, ohranijo v veljavi davek, ki se naloži na rabljena vozila iz drugih držav članic, kadar je ta davek v celoti neodvisen od vrednosti vozila in se njegov znesek določa izključno na podlagi tehničnih lastnosti vozila (vrsta motorja, delovna prostornina motorja) in okoljevarstvene klasifikacije?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je zakon št. CX iz leta 2003 o davku na registracijo, ki se nanaša na uvožena rabljena vozila in je bil uporabljen v tem postopku, združljiv s členom 90, prvi odstavek, ES, kadar za vozila, ki so bila na Madžarskem v prometu že pred začetkom veljavnosti zadevnega zakona, ni bilo treba plačati davka na registracijo?“

Zadeva C-333/05

20 I. Németh je 28. decembra 2004 v Nemčiji kupila rabljeno osebno vozilo in pred Kecskeméti Fővármivatal (glavno direkcijo za carine Kecskemét) začela postopek za plačilo davka na registracijo. V skladu z uredbo KöHÉM št. 6/1990, ki je uredba ministrstva za promet, komunikacije in gradbeništvo, je Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet (prometna inšpekcija v regiji Bács-Kiskun) to vozilo uvrstila v okoljevarstveno kategorijo št. 7.

21 Kecskeméti Fővármivatal je določil znesek davka na registracijo na 390.000 HUF s tem, da je upošteval tehnične in okoljevarstvene lastnosti navedenega vozila.

22 Po ugovoru I. Németh zoper to odločbo je to potrdilo Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága, ki je odločalo kot pritožbeni upravni organ.

23 I. Németh je tako na predložitveno sodišče vložila tožbo zoper potrditveno odločbo. Meni, da zakon o davku na registracijo krši pravo Skupnosti. Ta davek naj bi bil dejansko carina pri uvozu in bi naj bil kot tak v Evropski skupnosti prepovedan na podlagi členov 23 ES in 25 ES. Vendar če ta davek ne bi bil carina ali dajatev z enakim učinkom, bi ga bilo mogoče opredeliti kot davek, ki krši člene od 90 ES do 93 ES, ali kot prometni davek, ki je prepovedan na podlagi člena 33 Šeste direktive, tako da naj ga ne bi bilo mogoče odmeriti.

24 V teh okoliščinah je Bács-Kiskun Megyei Bíróság prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali se davek države članice, kot je madžarski davek na registracijo, lahko opredeli kot carina ali dajatev z enakim učinkom?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali se davek države članice, kot je madžarski davek na registracijo – katerega plačilo je pogoj za registracijo in

začetek uporabe osebnega vozila –, ne glede na obliko, lahko opredeli kot uvozna dajatev?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen, ali je davek države članice, kot je madžarski davek na registracijo, združljiv z zahtevami člena 90 ES in člena 33 [Šeste] direktive [...], ali pa pomeni kršitev skupnega sistema [davka na dodano vrednost]?

4. Ali davek države članice, kot je madžarski davek na registracijo, izpolnjuje zahteve sedaj veljavnega prava Skupnosti, če se v znesku davka na registracijo novih in rabljenih osebnih vozil – ne glede na okoljevarstveno klasifikacijo vozil – na noben način ne odraža izguba vrednosti rabljenih vozil in je povsem neodvisna od tega, kdaj se je vozilo začelo uporabljati in koliko časa je že (zakonito) v prometu?“

Postopek pred Sodiščem

25 V skladu s členom 104(4), drugi stavek, Poslovnika je Sodišče po opredelitvi generalne pravobranilke odločilo, da v zadevi C-333/05 ne bo izvedlo ustnega postopka.

26 Glede na povezanost zadev C-290/05 in C-333/05 se ju v skladu s členom 43 Poslovnika združi za namene izdaje sodbe.

Dopustnost predlogov za sprejetje predhodne odločbe

Zadeva C-290/05

- ²⁷ Madžarska vlada meni, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten. Najprej zatrjuje, da bi morale predložitveno sodišče odločiti o vprašanju, ali bi tožeča stranka v postopku v glavni stvari morala biti davčna zavezanka za davek na registracijo v skladu z njegovo novo tarifno lestvico. Zaradi njegove narave naj bi šlo za vprašanje notranjega prava. Predložitvena odločba naj ne bi navedla, kako naj bi predlagana razlaga prava Skupnosti vplivala na končno odločitev o sporu. Postavljeni vprašanji naj bi bili hipotetični. Drugič, navedena vlada navaja, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ne vsebuje dovolj podrobnega povzetka nacionalne ureditve, ki se uporablja v sporu.
- ²⁸ V zvezi s tem je treba opozoriti, da postopek, določen v členu 234 ES, temelji na jasni ločitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem. Le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, glede na posebnosti zadeve presodi o potrebi po sprejetju predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in o ustreznosti vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Če se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Skupnosti, je Sodišče načeloma dolžno odločati (glej zlasti sodbo z dne 11. julija 2006 v zadevi Chacón Navas, C-13/05, ZOdl., str. I-6467, točka 32 in navedena sodna praksa).
- ²⁹ Vendar je Sodišče tudi odločilo, da mora v izjemnih okoliščinah pri preverjanju svoje pristojnosti preizkusiti okoliščine, v katerih mu je nacionalno sodišče zadevo predložilo. Sprejetje predhodne odločbe o vprašanju, ki ga postavi nacionalno sodišče, je mogoče zavrniti le, kadar je očitno, da zahtevana razlaga prava Skupnosti nima nikaršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, kadar gre za

hipotetičen problem oziroma kadar Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (zgoraj navedena sodba Chacón Navas, točka 33 in navedena sodna praksa).

- 30 Potreba po razlagi prava Skupnosti, ki bi bila koristna za nacionalnega sodnika, zahteva, naj ta opredeli dejansko stanje in pravni okvir, v katerem se postavljajo vprašanja, ki jih predlaga, ali vsaj razloži dejanske primere, na katerih so bila utemeljena ta vprašanja (glej sodbi z dne 11. septembra 2003 v zadevi Altair Chimica, C-207/01, Recueil, str. I-8875, točka 24, in z dne 12. aprila 2005 v zadevi Keller, C-145/03, ZOdl., str. I-2529, točka 29).
- 31 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da ima Sodišče na voljo dovolj elementov, da ustrezno odgovori na vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, ne da bi moralo pridobiti podrobnejše informacije v zvezi z nacionalno ureditvijo, ki se uporablja v sporu o glavni stvari.
- 32 Glede razlogov, zaradi katerih so bila postavljena vprašanja, predložitveno sodišče navaja, da čeprav A. Nádasi ne zatrjuje, da zakon o davku na registracijo krši pravo Skupnosti, meni, da mora na področju rabljenih vozil, ki so bila uvožena, po uradni dolžnosti uporabiti pravo Skupnosti. Iz tega pojasnila izhaja, da bo navedeno sodišče preverilo zakonitost odločbe št. 8074/2004, ki je predmet spora o glavni stvari, glede na pravo Skupnosti. Torej ni mogoče trditi, da sta postavljena vprašanja hipotetični.
- 33 Posledično je treba šteti, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Zadeva C-333/05

- 34 Madžarska vlada dvomi o dopustnosti drugega, tretjega in četrtega vprašanja in navaja, da naj predložitveno sodišče ne bi navedlo dejanskih in pravnih razlogov, zaradi katerih meni, da je treba ta vprašanja postaviti Sodišču.
- 35 Navedeno sodišče pa je vendarle navedlo, da bo lahko v primeru, da Sodišče pritrdilno odgovori na vprašanja, ki jih je postavila tožeča stranka v sporu o glavni stvari, njenemu predlogu ugodilo, in da ga bo v nasprotnem primeru treba zavrnilo.
- 36 Dvomi madžarske vlade torej niso utemeljeni in posledično je treba šteti, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje v zadevi C-333/05

- 37 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je davek, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, carina pri uvozu ali dajatev z enakim učinkom v smislu členov 23 ES in 25 ES. Drugo vprašanje je treba razumeti tako, da želi predložitveno sodišče izvedeti, ali je tak davek uvozna dajatev, prepovedana s temi določbami. To drugo vprašanje se nanaša na isto problematiko, kot je ta, ki je bila predložena Sodišču s prvim vprašanjem. Uvozna dajatev namreč izhaja iz vrste dajatev z enakim učinkom v smislu navedenih določb.

- 38 Davek, kot je davek na registracijo, ni carina v ožjem pomenu besede.
- 39 V zvezi z vprašanjem, ali ta davek sodi v dajatve z enakim učinkom, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je vsaka denarna dajatev, še tako majhna, ki se enostransko naloži in s katero je obremenjeno blago zaradi prehoda meje, in ni carina v ožjem pomenu, ne glede na njeno poimenovanje oziroma način uporabe dajatev z enakim učinkom v smislu členov 23 ES in 25 ES (glej zlasti sodbi z dne 17. julija 1997 v zadevi Haahr Petroleum, C-90/94, Recueil, str. I-4085, točka 20, in z dne 2. aprila 1998 v zadevi Outokumpu, C-213/96, Recueil, str. I-1777, točka 20).
- 40 Davek, kot ga je uvedel zakon o davku na registracijo, se ne naloži zaradi prehoda meje države članice, ki ga je uvedla, ampak ob registraciji vozila na ozemlju države članice, z namenom začetka uporabe.
- 41 Tak davek pripada splošnemu sistemu notranjih dajatev na blago in ga je treba torej preizkusiti glede na člen 90 ES.
- 42 Posledično je treba na prvo in drugo postavljeno vprašanje v zadevi C-333/05 odgovoriti tako, da davek kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, ki se ne naloži na osebna vozila zaradi prehoda meje, ni carina pri uvozu ali dajatev z enakim učinkom v smislu členov 23 ES in 25 ES.

Vprašnji v zadevi C-290/05 ter prvi del tretjega in četrto vprašanje v zadevi C-333/05

- 43 S temi vprašanji predložitveni sodišči v bistvu sprašujeta, ali je treba člen 90, prvi odstavek, ES razlagati tako, da nasprotuje davku, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo.
- 44 V zvezi s tem poudarjata, da se tak davek ne zaračuna za vozila, ki so se začela uporabljati na Madžarskem pred začetkom veljavnosti navedenega zakona (drugo vprašanje v zadevi C-290/05), da je ta davek povsem neodvisen od vrednosti vozil, da se njegov znesek določa izključno na podlagi tehničnih lastnosti vozila (vrsta motorja, delovna prostornina motorja) in okoljevarstvene klasifikacije (prvo vprašanje v zadevi C-290/05) ter da se v tem znesku na noben način ne izraža izguba vrednosti rabljenih vozil in je povsem neodvisen od tega, kdaj se je vozilo začelo uporabljati (četrto vprašanje v zadevi C-333/05).
- 45 Kot je Sodišče že poudarilo, člen 90 ES v sistemu Pogodbe ES pomeni dopolnilne določbe glede odprave carinskih dajatev in dajatev z enakim učinkom. Namen te določbe je zagotoviti prost pretok blaga med državami članicami v normalnih pogojih konkurence, tako da se odpravijo vse oblike zaščite, ki bi lahko izhajale iz uporabe notranjih diskriminatorskih davkov na izdelke, ki izvirajo iz drugih držav članic (sodba z dne 15. junija 2006 v združenih zadevah *Air Liquide Industries Belgium*, C-393/04 in C-41/05, ZOdl., str. I-5293, točka 55 in navedena sodna praksa).
- 46 Na področju obdavčitve uvoženih rabljenih vozil je Sodišče tudi odločilo, da je namen člena 90 ES zagotoviti popolno nevtralnost notranjih davkov glede konkurence med izdelki, ki so že na nacionalnem trgu, in uvoženimi izdelki (glej sodbo z dne 29. aprila 2004 v zadevi *Weigel*, C-387/01, Recueil, str. I-4981, točka 66 in navedena sodna praksa).

- 47 V skladu z ustaljeno sodno prakso gre za kršitev člena 90, prvi odstavek, ES, kadar se davek na uvožen izdelek in davek na enakovrstni nacionalni izdelek izračunata na različna načina in po različnih postopkih, ki v nekaterih primerih vodijo do višjega davka na uvožene izdelke (glej zgoraj navedeno sodbo Weigel, točka 67 in navedena sodna praksa). Vendar je lahko davek kljub temu, da pogoji za tako neposredno diskriminacijo niso izpolnjeni, posredno diskriminatoren zaradi svojih učinkov.
- 48 Da bi zagotovili nevtralnost notranjih davkov glede konkurence med rabljenimi motornimi vozili, ki so že na nacionalnem trgu, in enakovrstnimi uvoženimi vozili, je treba primerjati učinke davka na registracijo, s katerim se obremenijo rabljena vozila, ki so bila na novo uvožena iz države članice, ki ni Republika Madžarska, in učinke preostalega davka na registracijo, ki se naloži na enakovrstna rabljena vozila, ki so bila registrirana na Madžarskem in ki so bila zato z istim davkom že obdavčena.
- 49 Primerjava z rabljenimi vozili, ki so bila dana v promet na Madžarskem pred začetkom veljavnosti zakona o davku na registracijo, naj ne bi bila upoštevna. Namen člena 90, prvi odstavek, ES ni ovirati države članice pri sprejetju novih davkov ali spremembi davčne stopnje oziroma davčne osnove obstoječih davkov.
- 50 Iz zgoraj navedenega izhaja, da dejstva, na katero se sklicuje madžarska vlada, da obstajajo rabljena vozila, ki so bila prej registrirana na Madžarskem, katerih tržna vrednost zajema znesek preostalega davka na potrošnjo, ni mogoče upoštevati.
- 51 Glede meril, ki jih je mogoče uporabiti za izračun davka, je treba opozoriti, da sedaj veljavno pravo Skupnosti ne omejuje svobode vsake države članice, da vzpostavi davčni sistem, ki razlikuje med določenimi izdelki, čeprav enakovrstnimi v smislu

člena 90, prvi odstavek, ES, glede na objektivna merila, kot so narava uporabljenih surovin ali proizvodnih postopkov. Take razlike so v skladu s pravom Skupnosti le, če zasledujejo cilje, ki so tudi združljivi z zahtevami Pogodbe in sekundarne zakonodaje, in če so podrobna pravila taka, da nikakor ne pomenijo neposredne ali posredne diskriminacije glede uvoza iz drugih držav članic ali zaščite v korist konkurenčne nacionalne proizvodnje (zgoraj navedena sodba Outokumpu, točka 30).

52 V okviru ureditve davka na registracijo so merila, kot so vrsta motorja, delovna prostornina motorja in razvrstitev na podlagi okoljevarstvene presoje, objektivna merila. Torej jih je v taki ureditvi mogoče uporabiti. Nasprotno pa se ne zahteva, naj bo znesek davka povezan s ceno vozila.

53 Vendar davek na registracijo izdelkov iz drugih držav članic ne sme obremeniti bolj kot enakovrstne nacionalne izdelke.

54 Novo vozilo, za katero je bil davek na registracijo plačan na Madžarskem, torej izgubi del tržne vrednosti. Z zmanjšanjem vrednosti se prav tako zmanjša znesek davka na registracijo, ki je vštet v preostalo vrednost vozila. Kot rabljeno vozilo ga je mogoče prodati le za odstotek začetne vrednosti, ki zajema tudi preostali znesek davka na registracijo.

55 Iz spisov, ki sta ju predložitveni sodišči predložili Sodišču, torej izhaja, da je vozilo določenega modela, letnika, kilometrine in drugih podobnih lastnosti, ki je bilo kupljeno rabljeno v drugi državi članici in registrirano na Madžarskem, vendarle

predmet davka na registracijo po 100-odstotni davčni stopnji za vozilo te kategorije. Posledično navedeni davek uvožena rabljena vozila bremeni bolj kot enakovrstna rabljena vozila, ki so že bila registrirana na Madžarskem in ki so bila že obdavčena z istim davkom.

56 Tako kljub okoljevarstvenemu cilju in podlagi davka na registracijo ter čeprav ta na noben način nista povezana s tržno vrednostjo vozila, člen 90, prvi odstavek, ES določa, da je treba upoštevati amortizacijo rabljenih vozil, ki so predmet obdavčitve, ker je za ta davek značilno, da se naloži le ob prvi registraciji vozila, da bi se uporabljal v zadevni državi članici, in da je tako vštet v navedeno vrednost.

57 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je treba na vprašanji, ki sta postavljeni v zadevi C-290/05, ter na prvi del tretjega vprašanja in na četrto vprašanje v zadevi C-333/05 odgovoriti tako, da je treba člen 90, prvi odstavek, ES razlagati tako, da nasprotuje davku, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, zato

- ker se naloži na rabljena vozila ob prvi uporabi na ozemlju države članice in

- ker se njegov znesek, določen izključno na podlagi tehničnih lastnosti vozil (vrsta motorja, delovna prostornina motorja) in okoljevarstvene klasifikacije, izračuna, ne da bi se upoštevalo zmanjšanje vrednosti vozil, tako da kadar se uporabi za rabljena vozila, uvožena iz drugih držav članic, presega znesek navedenega davka, ki je vštet v preostalo vrednost enakovrstnih rabljenih vozil, ki so že bila registrirana v državi članici uvoza.

Primerjave z rabljenimi vozili v prometu v zadevni državi članici pred uvedbo tega davka ni mogoče upoštevati.

Drugi del tretjega vprašanja v zadevi C-333/05

58 Davek na registracijo, sporen v zadevi v glavni stvari, ni prometni davek v smislu člena 33 Šeste direktive. Njegova davčna osnova namreč ni promet. V trgovini med državami članicami tudi ne zahteva formalnosti pri prehodu meja.

59 Tak davek na podlagi člena 33 Šeste direktive torej ni prepovedan.

60 Na drugi del tretjega vprašanja je treba torej odgovoriti tako, da člen 33 Šeste direktive ne nasprotuje naložitvi davka, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, katerega osnova ni promet in ki v trgovini med državami članicami ne zahteva formalnosti pri prehodu meja.

Omejitve časovnih učinkov te sodbe

61 Madžarska vlada je Sodišču predlagala, naj, če bi bilo v sodbi, ki bo sprejeta, odločeno, da davek, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, ni v skladu s členom 90, prvi odstavek, ES, omeji časovne učinke sodbe. V pisnih stališčih, ki jih je v isti zadevi predložila Sodišču, poljska vlada predlaga isto.

62 V skladu z ustaljeno sodno prakso razlaga posameznega pravila prava Skupnosti, ki jo Sodišče poda pri izvrševanju pristojnosti na podlagi člena 234 ES, po potrebi pojasnjuje in natančneje določa pomen in obseg tega pravila, tako kot bi se moralo razumeti in uporabljati od začetka njegove veljave. Iz tega izhaja, da sodnik pravilo, za katero je veljala taka razlaga, lahko uporabi – in tudi mora – tudi za pravna razmerja, nastala in oblikovana, preden je Sodišče odločilo o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, če so tudi sicer izpolnjeni pogoji za predložitev spora o uporabi omenjenega pravila pristojnemu sodišču (glej zlasti sodbe z dne 2. februarja 1988 v zadevi Blaizot, 24/86, Recueil, str. 379, točka 27; z dne 15. decembra 1995 v zadevi Bosman, C-415/93, Recueil, str. I-4921, točka 141, in z dne 10. januarja 2006 v zadevi Skov in Bilka, C-402/03, ZOdl., str. I-199, točka 50).

63 V zvezi s tem je treba opomniti, da sme Sodišče le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je bistven del pravnega reda Skupnosti, omejiti možnost vseh zainteresiranih, da bi se sklicevali na določbo, ki jo je samo razložilo, z namenom izpodbijanja pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri. Za določitev take omejitve morata biti izpolnjena dva bistvena pogoja, in sicer dobra vera zainteresiranih in nevarnost resnih motenj (glej zlasti sodbi z dne 28. septembra 1994 v zadevi Vroege, C-57/93, Recueil, str. I-4541, točka 21; z dne 12. oktobra 2000 v zadevi Cooke, C-372/98, Recueil, str. I-8683, točka 42, in zgoraj navedeno sodbo Skov in Bilka, točka 51).

64 Glede nevarnosti resnih motenj je madžarska vlada med obravnavo predložila podatke, ki so se nanašali na obdobje od 1. maja 2004, datuma pristopa Republike Madžarske k Evropski uniji, do 31. decembra 2005, kar je 20 mesecev. V tem obdobju je bilo na ozemlje Republike Madžarske iz drugih držav članic uvoženih 81.612 rabljenih vozil. Madžarska vlada je ocenila vse prihodke od davka na registracijo, ki je bil naložen na ta vozila, na okoli 116 milijonov EUR. Meni, da naj ne bi bilo treba povrniti celotnega zneska, ampak le znesek presežka davka, ki je bil naložen na navedena vozila ob upoštevanju zmanjšanja njihove vrednosti.

- 65 Vendar je navedena vlada na eni strani poudarila administrativne stroške posamičnega obravnavanja, ki je potrebno za izvedbo vračila navedenega presežka davka, pri čemer bi bil strošek najbrž višji od zneska vračila, in na drugi strani težave, povezane z določitvijo vseh oseb, ki bi lahko bile upravičene do vračila.
- 66 Med obravnavo se je izkazalo, da je bila 1. januarja 2006 uvedena lestvica za zmanjšanje zneska davka na registracijo, pri čemer je bilo zmanjšanje določeno glede na število mesecev med datumom začetka uporabe vozila in datumom začetka administrativnega postopka za plačilo tega davka.
- 67 V teh okoliščinah je mogoče obravnavanje vprašanja, ali v tej zadevi obstaja nevarnost resnih motenj, omejiti na obdobje od 1. maja 2004 do 31. decembra 2005.
- 68 Znesek, ki ga je treba povrniti, ni tako visok, da bi povračilo kot tako lahko povzročilo nevarnost hudih gospodarskih posledic, ki bi lahko utemeljile omejitev časovnega učinka te sodbe.
- 69 V zvezi z administrativnimi stroški pravo Skupnosti zahteva le, naj država članica povrne preseženi znesek v skladu s pravili nacionalnega prava, s tem da se upoštevata načeli enakovrednosti in učinkovitosti (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 15. septembra 1998 v zadevi Edis, C-231/96, Recueil, str. I-4951, točke 19, 20 in 34, in z dne 17. junija 2004 v zadevi Recheio – Cash & Carry, C-30/02, ZOdl., str. I-6051, točke 17, 18 in 20).

- 70 Posledično je treba ugotoviti, da drugo merilo, navedeno v točki 63 te sodbe, v zvezi z resnimi motnjami ni izpolnjeno.
- 71 V teh okoliščinah ni treba preveriti, ali je merilo dobre vere zainteresiranih oseb izpolnjeno.
- 72 Iz teh ugotovitev izhaja, da ni treba omejiti časovnih učinkov te sodbe.

Stroški

- 73 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Davek, kot je ta, ki ga na Madžarskem uvaja zakon št. CX iz leta 2003 o davku na registracijo (a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény), ki se ne naloži na osebna vozila zaradi prehoda meje, ni carina pri uvozu ali dajatev z enakim učinkom v smislu členov 23 ES in 25 ES.**

2. Člen 90, prvi odstavek, ES je treba razlagati tako, da nasprotuje davku, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, zato

– ker se naloži na rabljena vozila ob prvi uporabi na ozemlju države članice
in

– ker se njegov znesek, določen izključno na podlagi tehničnih lastnosti vozil (vrsta motorja, delovna prostornina motorja) in okoljevarstvene klasifikacije, izračuna, ne da bi se upoštevalo zmanjšanje vrednosti vozil, tako da kadar se uporabi za rabljena vozila, uvožena iz drugih držav članic, presega znesek navedenega davka, ki je vštet v preostalo vrednost enakovrstnih rabljenih vozil, ki so že bila registrirana v državi članici uvoza.

Primerjave z rabljenimi vozili v prometu v zadevni državi članici pred uvedbo tega davka ni mogoče upoštevati.

3. Člen 33 Šeste direktive ne nasprotuje naložitvi davka, kot je ta, ki ga uvaja zakon o davku na registracijo, katerega osnova ni promet in ki v trgovini med državami članicami ne zahteva formalnosti pri prehodu meja.

Podpisi